

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

MÎZÂNÜ'L-HAK

İSLAMİ İLİMLER DERGİSİ

MÎZÂNÜ'L-HAK

İSLAMİ İLİMLER DERGİSİ

Mizanu'l-Haqq: Journal of Islamic Studies

میزان الحق: مجلة العلوم الإسلامية

ISSN 2149 9896 e-ISSN: 2636-8161

Sayı / Number / 10: العدد • Yıl / Year / 2020: السنة

Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi, uluslararası hakemli süreli yayındır. / The Owner on behalf of the Faculty of Islamic Sciences, Izmir Kâtip Çelebi Üniv. / ميزان الحق: مجلة العلوم الإسلامية، دورية علمية دولية محكمة نصف سنوية.

İzmir Kâtip Çelebi Üniv. İslami İlimler Fakültesi adına Sahibi / The Owner on behalf of the Faculty of Islamic Sciences, Izmir Kâtip Çelebi Üniv. / المالك نيابة عن كلية العلوم الإسلامية بجامعة ازمير كاتب شلي

Prof. Dr. Süddik KORKMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Editorial Director / مدير التحرير

Prof. Dr. Mehmet BAHÇEKAPILI

Baş Editör / Editor in Chief / رئيس التحرير

Prof. Dr. Muhsin AKBAŞ

Alan Editörleri / Section Editors / المحررون المسؤولون

Doç. Dr. Mehmet DİRİK

Temel İslam Bilimleri Alan Editörü / Basic Islamic Sciences Section Editor / المحرر المسؤول عن قسم العلوم الإسلامية الأساسية

Dr. Öğr. Üyesi Eyup AKŞİT

Arapça Yazı Alan Editörü / Arabic Works Section Editor / المحرر المسؤول عن المقالات باللغة العربية

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı KARAŞAHİN

Sosyal ve Beşeri Bilimler Alan Editörü / Social Sciences and Humanities Section Editor / المحرر المسؤول عن قسم العلوم الاجتماعية والإنسانية

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GEDİK

İslam Tarihi ve Sanatları Alan Editörü / Islamic History and Arts Section Editor / المحرر المسؤول عن قسم تاريخ الإسلام وفنونه

Dr. Öğr. Üyesi Haris MACİC

İngilizce Yazı Alan Editörü / English Works Section Editor / المحرر المسؤول عن المقالات باللغة الإنجليزية

Dr. Öğr. Üyesi Haris MACİC

Tanıtım Yazıları Alan Editörü / Review Editor / المحرر المسؤول عن المقالات التعريفية (مثل تعريف الكتب والندوات العلمية)

Editör Yardımcıları / Assistant Editors / مساعداو رئيس التحرير

Arş. Gör. Abdurrahman AKBOLAT, Arş. Gör. Muhammed Ferruh ORUÇ, Arş. Gör. Muhammed Taha TOPÇU

Yayın Kurulu / Editorial Board / هيئة التحرير

Prof. Dr. Muhsin AKBAŞ, İzmir Kâtip Çelebi Üniv., • Prof. Dr. Bilal GÖKKİR, İstanbul Üniv., • Prof. Dr. Hasan KARATAŞ, Üniv. of St. Thomas, • Prof. Dr. İbrahim KUTLUAY, İzmir Kâtip Çelebi Üniv., • Prof. Dr. İlhan KUTLUER, Marmara Üniv., • Prof. Dr. Sukrija RAMİC, Üniv. of Zenica, • Prof. Dr. Mehmet BAHÇEKAPILI, Yalova Üniv., • Prof. Dr. Sevgi TÖTÜN, İzmir Kâtip Çelebi Üniv.

Danışma Kurulu / Advisory Board / الهيئة الاستشارية

Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR, Necmettin Erbakan Üniv., • Prof. Dr. Ali Muhyiddin KARADAĞI, Qatar Üniv., • Prof. Dr. Arthur BUEHLER, Victoria Üniv., • Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ, Uludağ Üniv., • Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN, Samsun Ondokuz Mayıs Üniv., • Prof. Dr. Çağfer KARADAŞ, Uludağ Üniv., • Prof. Dr. David JASPER, Üniv. of Glasgow, • Prof. Dr. David THOMAS, Üniv. of Birmingham, • Prof. Dr. Ednan ASLAN, Universität Wien, • Prof. Dr. Enes KARİC, Univerzitet u Sarajevu, • Prof. Dr. Frank GRIFFEL, Yale Üniv., • Prof. Dr. Hamid ALGAR, Üniv. of California, Berkeley, • Prof. Dr. Himmet KONUR, Dokuz Eylül Üniv., • Doç. Dr. Hussin bin SALAMON, Universiti Teknologi Malaysia, • Prof. Dr. İsmail Latif HACİNEBİOĞLU, İstanbul Üniv., • Prof. Dr. Mehmet AKGÜL, Necmettin Erbakan Üniv., • Prof. Dr. Mehmet Ali BÜYÜKKARA, Şehir Üniv., • Prof. Dr. Mustafa KARA, Uludağ Üniv., • Prof. Dr. Oliver LEAMAN, Üniv. of Kentucky, • Doç. Dr. Necdet ŞENGÜN, Dokuz Eylül Üniv., • Prof. Dr. Parviz MOREWEDGE, SUNY, • Prof. Dr. Ramazan EGE, Uşak Üniv., • Prof. Dr. Ramazan MUSLU, İstanbul Üniv., • Prof. Dr. Rıza SAVAŞ, Dokuz Eylül Üniv., • Prof. Dr. Saffet KÖSE, İzmir Kâtip Çelebi Üniv., • Prof. Dr. Şevket YAVUZ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniv., • Prof. Dr. Vecdi AKYÜZ, Marmara Üniv., • Prof. Dr. Werner G. JEANROND, Üniv. of Oxford, • Prof. Dr. Wael B. HALLAQ, Columbia Üniv., • Prof. Dr. Zekeriya GÜLER, İstanbul Üniv.

Arapça Redaksiyon / Arabic Redaction / التدقيق اللغوي (اللغة العربية)

Dr. Öğr. Üyesi İzzet MARANGOZLU, Dr. Öğr. Üyesi Necla YASDIMAN DEMİRDÖVEN, Öğr. Gör. Adem ÇALAR

Grafik Tasarım / Graphic Design / التصميم الجرافيكي

Furkan Selçuk ERTARĞIN

Kapak Tasarımı / Cover Design / تصميم الغلاف

Dr. Öğr. Üyesi Uğur BAKAN

Hilal Hattı / Crescent Calligraphy / خط الهلال

Hattat İsmail ÖZTÜRK

Baskı / Printed by / الطباعة

Limit Ofset

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Mat. Sitesi ZA13, Topkapı, İstanbul • limitofset.com • Tel: +90 212 567 45 35

İletişim / Correspondence / مراسلة

İzmir Kâtip Çelebi Üniv., İslami İlimler Fakültesi, Balatçık Yerleşkesi, 35620 Çiğli, İzmir

Tel: +90 232 329 35 35 (çhat 8701-8721) • dergipark.org.tr/mizan • mizanulhak.org • mizanulhak@ikc.edu.tr

Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi'ni Tarayan Dizin ve Veritabanları / Indexed and Abstracted by /

الفهارس وقواعد البيانات التي تصنف من خلالها مجلة ميزان الحق: مجلة العلوم الإسلامية:

Atla Religion Database (Atla RDB), Sosyal Bilimler Atf Dizini (SOBİAD), İSAM İlahiyat Makaleleri Veritabanı, Bielefeld Academic Research Engine (BASE), Eurasian Scientific Journal Index (ESJI), ResearchBib Research Bible Academic Resource Index, Directory of Research Journals (DRJ), Modern Language Association (MLA), CiteFactor Academic Scientific Open Access Journals Index, Directory Of Open Access Scholarly Resources (ROAD), Matriz de Información para el Análisis de Revistas/Information Matrix for the Analysis of Journals (MIAR), Idealonline, OpenAIRE.

Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi, Aralık ve Haziran aylarında yılda iki kez yayımlanan hakemli bir süreli yayındır.

Yayınlanması için gönderilen çalışmaların her tür sorumluluğu yazarlarına, yayın hakkı *Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi'*ne aittir. Yazıların bir bölümünün ya da tamamının tekrar yayını, Dergi Editörlüğümüzden izin almak koşuluyla mümkün olabilir.

Yazım İlke ve Kurallarımız, *dergimizin sonunda yer almaktadır.*

Mizanu'l-Haqq: Journal of Islamic Studies is a double-blind peer-reviewed journal published twice a year in December and June

All kinds of responsibility of the submitted works rest on the author(s), and all copyrights belong to *Mizanu'l-Haqq: Journal of Islamic Studies*. Re-publication of the published material in part or as a whole may be possible with the permission of the Editorial Board.

Our Principles and Guidelines can be found at the end of the Journal.

ميزان الحق: مجلة العلوم الإسلامية، هي مجلة علمية دولية محكمة وتنشر مرتين في السنة، في شهر حزيران وكانون الأول. المسؤولية التامة عن البحوث المقدمة للنشر تقع على عاتق صاحب البحث. وتؤول كل حقوق النشر لمجلة ميزان الحق: مجلة العلوم الإسلامية في حالة قبول البحث للنشر. ولا يمكن استنساخ أو إعادة نشر بعض أو كل المواد المنشورة في المجلة دون إذن مسبق من رئاسة تحرير المجلة.

شروط وقواعد النشر موجودة في آخر المجلة.

İçindekiler

Table of Contents

جدول المحتويات

ARAŞTIRMA YAZILARI / RESEARCH PAPERS / البحوث

Şia'da Hadisler Arasındaki İhtilafı Gidermede Ehl-i Sünnet'in Görüşüne Muhalif Olan Rivayeti Esas Alma: et-Tüsi'nin İstibsâr'ı Üzeline

Rejecting The Narrations Which Are Parallel of The Opinions of Ahl Al-Sunnah in Eliminating of Contradictory Ahbâr in Şia Hadîth Sources: The Case of Al-Tüsi's Al-İstibsâr

İbrahim KUTLUAY..... 13-55

Zerdüşti Kutsal Metinlerinde Ahiret Tasavvuru

Afterlife Thought in Zoroastrian Sacred Text

Nevfel AKYAR, Süleyman SAYAR 57-83

Cyrus Adler'in Amerikan Yahudiliğine Etkisi

The Impact of Cyrus Adler on American Judaism

İsmail BAŞARAN..... 85-95

Kur'ân-ı Kerim'de Düşünme Vasıtaları Olarak Kalp, Fuâd, Lübb Kavramlarının Filolojik Tahlili

Philological Analysis of the Concepts of Qalb, Fuad, Lubb in the Quran as Media of Thought

Elif OKUR..... 97-121

Sözlü Tercümenin Önemi ve Uluslararası Arenada Sebep Olduğu Krizler

The Importance of Interpreting and the Crises That Caused in the International Arena

Hasan AKREŞ 123-135

مَبَاحِثُ عِلْمِ الْمَعَانِي فِي آيَاتِ الْقِتَالِ دِرَاسَةٌ بِلَاغِيَّةٌ

Savaş Ayetlerinin Meanî İlmi Açısından İhtiva Ettiği Konular: Belağata Dair Bir İnceleme

The Quests of Rhetoric and Semantics in the Verses of Holy Quran about Fighting A Rhetorical Study

Abdelkarim Amin Mohamed SOLIMAN 137-186

الصورة الشعرية عند السيد ماضي

Seyyid Mâzi'de Şiirsel Yön

The Poetic Image in the Poetry of al-Said Madi

Hisham MOTOWA 187-213

بِلاغَةُ الْإِطْنَابِ فِي دِيْوَانِ عَمْرِؤِ أَبِي رِيْشَةَ التَّكْرَارِ وَالْإِعْتِرَاضِ بِأَسْلُوبِ النَّدَاءِ نَمُوذَجَيْنِ

Ömer Ebu Rişe Divan'ında İtnab Belagatı -Nida Üslubuyla Tekrar ve İtiraz İki Örnek-

Eloquence of Redundancy in the Divan of Omar Abu Risha -Repetition and Objection in the Vocative Case with Two Models-

Mustafa ALMAVAS 215-234

TERCÜME / TRANSLATION / ترجمة

Adibah Binti ABDUL RAHİM, <i>İslam Ahlakı ve Onun Karakter İnşasındaki Önemini Anlamak</i> Tuğrul KÜTÜKCÜ	237-251
--	---------

KİTAP TANITIMLARI / BOOK REVIEWS/ تعريف الكتب

Murat ŞİMŞEK, <i>İmam Ebû Hanîfe ve Hanefîlik</i> Halis DEMİR	255-261
Ahmet YAMAN, <i>Fetvâ Usûlü ve Âdâbı</i> Yusuf Erdem GEZGİN	263-272

YAZIM İLKELERİ / GUIDELINES / قواعد النشر

Yazım İlke ve Kuralları	273-278
Author Guidelines	279-283
قواعد النشر	284-288

Editörden

Cenâb-ı Hakk'a sonsuz hamd, Habib-i Edîbine salâtu selam ederim.

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi süreli yayını olan *Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi*'nin onuncu sayısını siz değerli okuyucularımıza takdim etmekten gerçekten mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum. Çok değerli araştırmaları, çalışmaları ve bizi tercihleri olmasaydı bu sayının da vücut bulmasının mümkün olmayacağı çok kıymetli yazarlarımıza; engin bilgi ve tecrübeleri ile karşılık beklemezsizin bîbahâ mesailerini harcayarak emek mahsulü bu ilmi yazıları değerlendiren pek muhterem hakemlerimize en kalbi şükranlarımı bu vesileyle bir kez daha arz etmek isterim. Olumsuz etkileri bütün dünyayı saran, her birimizi bir şekilde etkileyen Covid-19 salgını söz konusu olduğunda, yazarlarımızdan hakemlerimize alan editörlerimizden emeği geçen her kademedeki dergi çalışanımıza kadar herkesin sa'y-ü gayretini takdir çok daha fazla önem arz etmektedir. Açık yüreklilikle ifade etmek isterim ki, bütün bu zorluklara rağmen araştırmacıların dergimize gösterdiği iltifat bizleri memnun etmekte; dergimizi ulusal ve uluslararası mecrada alanında ciddi katkılar sunan önemli dergilerden yapma çabamıza destek olmaktadır.

Bütün bunlarla birlikte, Dergimizin onuncu sayısının tamamının ya da en azından bir kısmının, içinden geçtiğimiz bu dönem itibarıyla, genelde salgın hastalıkları, özelde Covid-19 salgınına dini, sosyal ve psikolojik vb. açılardan ele alan ilmi çalışmalardan oluşmasını gönül isterdi. Bu sayıda bu beklentimiz maalesef karşılanmadı ancak bundan sonraki sayılarda bu bağlamda çalışmaları da beklediğimizi dile getirmek isterim. Sağlık bilimleri alanında yapılan çalışmalar kadar sosyal bilimler ve din bilimleri alanlarında da bu konudaki ilmi araştırmalara ihtiyaç olduğu ortadadır.

Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi'nin elinizdeki onuncu sayısı, sekiz araştırma, bir tercüme ve iki kitap tanıtım yazısı olmak üzere toplam on bir eserden oluşmaktadır. Bu sayının Araştırma Yazıları bölümü, *Kütüb-i Erbaa* musanniflerinden Şeyhu't-Tâife lakaplı Tûsî'nin *el-İstibsâr'ı* özelinde Şîa'nın Ehl-i Sünnet'e muhalefetine nedenlerini tarihi, siyasi ve dini arka planını araştırarak ortaya koymayı amaçlayan kıymetli bir araştırma yazısı ile başlamaktadır. İkinci araştırma yazısı, geçmişi milattan önce iki binli yıllara kadar geriye giden Zerdüşti ahiret inancının yapısını en eski ve en son kaynaklarına dayanarak ve karşılaştırmalı olarak ortaya koyan araştırmadır. Üçüncü araştırma yazısı, Amerikan Yahudiliğinde önemli bir yere sahip olan Cyrus Adler'in kamusal alanda, sivil toplum çalışmalarında ve Muhafazakâr Yahudiliğe yaptığı katkıları araştıran bir çalışmadır. Dördüncü yazı, Kur'ân-ı Kerim'deki düşünme eyleminin vasıtaları olan kalp, fuâd, lübb lafızlarına odaklanarak bunların Arap dilindeki kullanımlarını ve İslam'ın onlara yüklediği anlamları incelemektedir. Beşinci yazı, ilmi çalışmalarda ve yabancı dil eğitiminde olduğu kadar uluslararası iletişimde her geçen gün artan ihtiyaç sebebiyle sözlü çevirinin ve tercümanın çeviride doğru sözcüğü uygun yerde kullanmasının önemi, çeviri hatalarının yol açabileceği sorunlar ve tercümanın bunları aşabilmesinin yollarını ele alan bir çalışmadır. Altıncı yazı, Kur'ân-ı Kerim'deki savaş ayetlerini meânî ilmine ait konular bağlamında belağat ve estetik açılarından ele alan; bununla birlikte savaşın anlamını, maksadını ve kurallarını izah etmeyi amaçlayan Arapça kaleme alınmış bir araştırma yazısıdır. Yedinci yazı, Kahire dışında yaşayan şairlere odaklanmakta, özellikle de Seyyid Mâzî'nin şiirsel yönünü ele alan Arapça bir çalışmadır. Sekizinci ve son araştırma yazısı ise Ömer Ebu Riş'e'nin Divan'ında Arap dilinin üç ifade şeklinden olan itnab belağatı konusuna odaklanan Arapça bir yazıdır.

Tercüme bölümümüzde Adibah Binti Abdul Rahim'in *International Journal of Social Science and Humanity*'de yayımlanmış "Understanding Islamic Ethics and Its Significance on the Character Building" başlıklı makalesinin "İslam Ahlakı ve Onun Karakter İnşasındaki Önemini Anlamak" başlığını taşıyan, telif hakkı çevirmen tarafından alınmış, Türkçe çevirisi yer almaktadır. Bu yazı, Müslüman karakterinin İslam ahlâkı ile birlikte oluşması ve gelişmesinin, bunun hayatın hukuk, siyaset, bilim, ekonomi vd. alanlarına uygulanmasının önemine vurgu yapmaktadır.

Kitap Tanıtımları bölümünde değerlendirmesi yer alan ilk kitap, Murat Şimşek'in kaleme aldığı *İmam Ebû Hanîfe ve Hanefîlik* başlıklı Türkçe telif eseridir. Tanıtım yazısında da ifade edildiği gibi İmam Ebû Hanîfe ve Hanefîlik'i araştıranların tanıtımı yapılan kaynaklar, tespitler, iddialar, eleştireler ve yeni çalışma teklifleri ile istifade edecekleri kıymetli bir kitaptır. Tanıtımı yapılan diğer kitap ise

Ahmet Yaman'ın yazarı olduğu *Fetvâ Usûlü ve Âdâbı* başlıklı Türkçe telif eseridir. Başlığından anlaşılacağı üzere fetvâ usulü, klasik fıkıh külliyatının doğru anlaşılmasının önemi, fetvâ verme konumunda olanların sahip olması gereken donanım ve tavır vb. konularda çalışma yapanlara ve bu alana ilgi duyanlara tavsiye edilen değerli bir kitaptır.

Onuncu sayımızın sonunda, çalışmalarını *Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi* aracılığıyla okuyucularla paylaşmak isteyen kıymetli yazarlarımıza yazılarını düzenlemede yol gösterecek Türkçe, İngilizce ve Arapça yazım ilkeleri yer almaktadır.

Onuncu sayımızdaki ve önceki sayılarımızdaki yazılara, elektronik ortamda, <http://acikerisim.ikc.edu.tr:8080/xmlui/handle/11469/708> DSpace internet sayfamızdan, <https://dergipark.org.tr/mizan> ve <http://mizanulhak.org> internet adreslerimizden ulaşılabilirliğini hatırlatmak isterim. Dergimiz açık erişimde olması sebebiyle, yayınlanan emek mahsulü çalışmalar ilgilileriyle paylaşılabilir ve bu yazılardan kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Değerli araştırmalarını yayınlamak için *Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi*'ni tercih eden değerli yazarlarımıza, emek ve zaman sarfederek bilâ-ücret bu yazıları değerlendiren kıymetli hakemlerimize, başvurudan yayın aşamasına kadar katkılarını sunan aziz arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Gayret bizden, tevfiğ şanı yüce Allah'tandır.

Son sözüümüz, âlemlerin Rabbi olan Allah'a (c.c.) hamd olsun.

Prof. Dr. Muhsin AKBAŞ
Editör

